Ч. 311 (14.208). Львів, четвер 21. листопада 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

## Справа нормалізації відносин на Далекому Сході.

ТОКІО, 20. 11. ПАТ. Аґенція Ренґо повідомляє: Міністер закордонних справ Гірота конферував учора з китайським амбасадором Чанг-Тсо-Піном у справі нормалізації китайсько-японських відносин. Обговорювали три засадничі заложення такої нормалізації: 1) Припинити протияпонську аґітацію в Китаю та устійнити основи китайсько-японської співпраці. 2) Унормувати відносини між Китаєм, Манджуко та Японією у Північному Китаю, взявши на увагу інтереси Манджуко. 3) Китайсько-японська співпраця для боротьби з комунізмом.

У конференції взяв участь також державний підсекретар Шіґемітсу. Представники Японії рішуче заперечили поголоски, будьто би Японія підтримувала автономний рух у Півн. Китаю. Звонуж Чанґ-Тсо-Пін впевняв японців, що маршал Чанґ-Кай-Шек стоїть на становищі приязних відносин з Японією та заперечив поголоски про концентрацію китайських військ на південному кордоні провінції Гопеї.

ШАНГАЙ, 20. 11. ПАТ. Ґазета „Шен-бао“ повідомляє, що конгрес куомінтанґу на внесок маршала Чанґ-Кай-Шека ухвалив для уряду необмежені повновласти в ділянці закордонної політики.

Згідно з останніми вістками японський амбасадор Аріоші виїхав з Шангаю до Пекіну, де після конференції з військовим аташе ген. Ісоґаї і морським аташе адміралом Сато, відбуде нараду з маршалом Чанґ-Кай-Шеком. Поспішний виїзд амбасадора Аріошія, спричинений, здогадуються, автономним рухом у Півн. Китаю та заповідженим опором Нанкіну проти цього руху

## Бурхливий процес за вбивство югословянського короля.

ЕКС-АН-ПРОВАНС, 20. 11. ПАТ. Підчас процесу за вбивство короля Олександра, по відновленні розправи прийшло до нового інциденту. Оборонець Де Бон предкладає нові внески та протестує проти того, що суд не допускає його до голосу, перебиває прокураторові і кричить: „Ось це республиканська справедливість“. Тоді прокуратор ставить внесок, щоб позбавити Де Бона права боронити в процесі. Де Бон протестує, заявляючи: „Хочете позбавити мене шматка хліба. Гробите мене за те, що я є приятелем македонців і хорватів“.

Голова адвокатської ради в Екс-ан-Прованс просить суд, щоб був вирозумілий для Де Бона, вказуючи, що його проступок спричинений тільки тим, що він пристрасно перейнявся обовязками оборонця. Всеж таки суд прихилився до внеску прокуратора, позбавив Де Бона права боронити та усунув його зі салі. Оборону доручив в уряду голові адвокатської ради. Підсудні у відповіді заповіли голодівку. Суд відложив засідання, доручаючи голові адвокатської ради вирішити щодо заступства Де Бона

## Велика позичка для Совітів.

ЛЬОНДОН, 20. 11. ПАТ. Анґлійські щоденники повідомляють, що між совітською амбасадою і британським міністерством торговлі велися переговори у справі товарової позички для Совітів. Щоденники подають суму 10 до 16 міліонів фунтів. У звязку з цими поголосками на льондонській біржі занотовано звишку облігацій давніх цісарських позичок

## Єгипетський уряд не зложив димісії.

### Демонстраційні маневри британської фльоти?

КАІРО, 20. 11. ПАТ. Зосереджена в Олександрії британська фльота відпливає в четвер на великі маневри, що відбудуться у приявности високого британського комісаря і репрезентантів єгипетського уряду під проводом премієра Нессіма-Паші.

Згідно з новою заявою премієра Нессіма Паші єгипетський уряд не зложить димісії. Премієр підкреслив, що якби кабінет у теперішних умовинах уступив, то це було би рівнозначне з утечею.

## З ким італійські спортовці зірвали взаємини?

РИМ, 20. 11. ПАТ. В боротьбі проти санкцій Італія оголосила тепер такий список держав, з якими має зірвати всі спортові взаємини. Цей список представляється так: Анґлія, Франція, Совіти, Бельґія, Голяндія, Швеція, Данія, Канада, Нова Зеляндія, Південна Африка, Австралія, Індія та Ліберія

Sygn. VI. I. Pr. 216/35. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. — Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki — jako przewodniczący, S. S. O. P. Dysiewicz i S. S. O. Dr. J. Locker — jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 303 (14.200) czasopisma pt: „Dilo“ z daty Lwów, dnia 12 listopada 1935 r. do Sygn. VI. I. Pr. 216/35, — na posiedzeniu niejawnem w dniu 16 listopada 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 12 listopada 1935 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt: „Dilo“ Nr. 303 (14.200) z daty Lwów, dnia 12 listopada 1935 r. zawierającego w artykule pt: „Za pownu amnestiu dla wsich politycznych wiaznіw“ w całości wraz z tytułem — znamiona występku z art. 170 k. k. i z § 24 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862 r. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechnia-nia tego czasopisma. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. — Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie fałszywych wiadomości o stosunkach w więziennictwie polskiem wywołać niepokój publiczny — zarazem artykuł powyższy jest przedrukiem skonfiskowanego artykułu we „Wieku Nowym“ Nr. 10331 z daty Lwów, dnia 12 listopada 1935 r. — Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki wr. — Protokulant: Z. Sankowski wr. — Za zgodność: C. Janowicz, kier. sekret. — Sąd Okręgowy we Lwowie





## Чи справді є чого радіти?

*Львів, 20. листопада.*

11. листопада, у день свята незалежности, у варшавській ґарнізоновій церкві відправлено вперше богослуження в польській мові для православних вояків, українців та білорусів.

З цієї події дуже зрадів провідний орґан ендеції „Варшавскі Дзеннік Народови“ та помістив на своїх сторінках тріюмфальну передовицю під наголовком „Православія“ (з 15. XI.). Вражає аж надто велика суперечність у становищі ендецького орґану. Виходить він зі слушної тези, що віруючі кожної національности повинні творити окрему рідну Церкву. Але цю тезу він хотів би застосувати лиш до росіян (сік!) та поляків, а ніколи до українців та білорусів. Де ендецький орґан знайшов такі великі громади віруючих православних поляків, щоб вони творили окрему церкву, це його тайна. З деяким ваганням назвав він Білосток, хоч далі вже говорить про цілу прав. Церкву. Справді, у Білостоці одна росіянин, що прийняв польське громадянство, почав було збирати між такими самими росіянами-еміґрантами та недобитками царського урядницького світу підписи під просьбою, щоб богослуження у церкві відправляли в польській мові.

Дехто при цьому сподівався, що коли богослуження будуть відправляти по польськи, то вернуть православним величний, хоч ще недокінчений собор у Білостоці, який мають імовірно розібрати.

Дехто знову хотів зробити інтерес на цьому: адже загально відомі заходи адміністрації коло польонізації церковного життя. Навіть самі архипастирі (всі росіяни) навипередки то роблять польську мову церковно-урядовою, то на впливові становища в Церкві покликують урядовців поляків. Митрополит Денис напр. призначив юрисконсультом митрополії Сухенка-Сухецького, римокатолика, брата відомого достойника з міністерства внутрішніх справ. Архиеп. гродненський Антоній секретарем Духовної Консисторії призначив п. Яна Повняка, що раніше — як подавала преса — на сторінках „Віленського Курієра“ так гостро виступав проти православія, що навіть для цієї ґазети було цього за багато, і його звільнили. Обурилось було цим призначенням митрополитальне „Слово“, але диво, що забуло воно і за п. Сухенка-Сухецького і за п. Загоровського, також римо-католика, що проводить інтерна-

Присилайте передплату!

том для православних студентів-богословів. Зате було і за те, що цеж зі задуму, почину та „благословення" митрополита Дениса рік тому скликали комісію для перекладу літургічних книг на польську мову. Тепер радів митрополит, що довершили діла і вже відправляли прав. Службу Божу по польськи. Шкода тільки, що сам митрополит не правив цієї „історичної" Служби Божої"... А так люди готові подумати, що це — заслуга протопресвітера військового духовенства, о. Федоренка, галичанина-москвофіла. Він напевно радів.

Ендецький орган знає про це все а, засувши відразу за свою основну тезу про рідні, національні Церкви, не скриває своєї радости саме з того приводу, що „польська мова здобула собі місце у ділянці виховання православного духовенства (відділ православної теольоґії у варшавськім університеті та духовні семинарії), у церковній адміністрації то-що". Трохи огірчує його лиш те, що „польонізація православної церкви не йде у досить швидкім темпі". Але ясно, рішуче заявляють ендеки: „Ствердяуємо, що воліли би ми, щоб православіє у Польщі було православієм польським, ніж православієм російським чи то українським".

І далі своїм звичаєм нацьковують ендеки: начеб то „український" табор не один раз проявляв неприхильне становище до Польщі, а всеж у ріжних місцевостях його підтримують".

Кінчає ендецький орган свою статтю ось якою надією: „Багато напевне ще води уплине у повільній Припеті, у Стирі, Немані і Бузі, поки цей (польський — прим. Ред.) напрямок виросте на справжню силу та поки польська мова і польський дух здобудуть собі в Церкві міцне та не тільки формальне становище. Але як не як — перші кроки на цій дорозі вже зроблені".

З ґеоґрафічної номенклятури бачимо, що мрія ендеків охоплює всю прав. Церкву та всіх українців з додатком білоруського народу.

Не дивує нас становище ендеків, але ніхто не може зрозуміти, що ці „мрії статої голови" проводить у життя саме той табор, що перед світовою війною найсильніше вірив у безсмертність нації та найактивніше боровся проти політики русифікації поляків. Проводить із завзяттям, з більшою рішучістю, ніж це робили би самі ендеки, не маючи ніякісінького сумніву щодо доцільности такої польонізаційної політики супроти Церкви. Чейже полковник Кравчик, що є начальником відділу православного військового душпастирства не є ендеком. Одначе він був на польській відправі Служби Божої для православних українських та білоруських вояків і напевно так само радів з цього, як і ендецький орган, бож самого „благословенства" митрополита Дениса не вистарчало, щоб у ґарнізоновій православній церкві у Варшаві Службу Божу могли відправляти по польськи.

Не відомо, що творилось у душах тих українських вояків, що слухали такої дивної для них відправи Служби Божої. Може декому з них пригадалася Служба Божа у сільській церковці, — але якаж вона була інакша! Ті, знов, що перейшли большевицьку науку, напевно раділи, бо мали новий арґумент для своєї тези, що „релігія — це опій для народу". Чимало байдужих релігійно учасників того богослуження помітно для себе зробили ще один крок по дорозі... до цілковитого безбожництва.

І знову, як завжди, тільки у нечисленному таборі польських консерватистів зродилася з цього приводу пересторога, але хоч яка вона ясна, — то проте яка несміла! Пише п. Ґрабец у „Часі" (ч. 314. з 15. XI.): „Релігійні питання належать до особливо трудних і дражливих. Питання мови в церкві-костелі може найдражливіші. Адже, на жаль, від опанування будьякої мови ще не залежить політична льояльність. Шлеські повстанці володіли німецькою мовою без порівнання краще, ніж польською, одначе боролися проти Німеччини. У Східних Прусах, як пише п. Ґертих, наради молодих ґітлерівців велись кілька літ тому по польськи, але вживаючи польської мови, ці люди були всеж тільки фанатичними ґітлерівцями. Безперечно польську мову та літературу найкраще опанували ті українці, що сьогодні найбільше протипольськи настроєні — львівські українці".

Багато ще води уплине у Віслі, поки цей голос зрозуміють на обох її берегах у Варшаві.

# За океаном.

### УКРАЇНСЬКА ФІЛЬМОВА СТУДІЯ В НЮ ЙОРКУ.

Започатковане велике діло фільмової студії й українського балету при Бродвею в Ню Йорку буде вже небавком доконаним фактов. Американські круги виявляють до цієї справи велике зацікавлення. Чужинці відвідують студію та подивляють красу української душі, яка зображована в артистичному прикрашенні великої салі й інших кімнат. Американська преса безінтересовно поміщує на своїх головних сторінках новинки про будову української фільмової студії та організацію балету в Ню Йорку. Менаджер артиста В. Авраменка, американець, починив звязки із нюйорськими фільмовими студіями, що дасть змогу без труднощів українську мовну й кольористичну фільму ввести на екран і таким чином запізнати чужий світ ближче з українською культурою.

До сьогодні нашу національну красу, наші прекрасні пісні, наш пречудний танок використовували на сценах інші народи, як своє рідне. Почин української фільмової студії заперечить перед цілим світом, що танок „козак" — це не танок московський і т. д. і т. д., а лиш щиро український споконвіку.

Через продукцію української фільми ми введемо на світовий екран нашу пребогату кольористику та пречудні танки й мельодійні пісні. Таким чином буде світ поінформований краще про нашу націю, як це діялось до сьогодні.

Ню Йорк, 6. листопада 1935.

**Родіон Сліпий.**

### ЮВИЛЕЙ ДВОХ СВЯЩЕННИКІВ.

Гр.-катол. парохія Джерзи Сити святкувала 20 жовтня ц. р. 25-літній ювилей священства і 10-ліття праці в місц. парохії і громаді місцевого пароха і теперішнього духовного управителя „Провидіння" о. Вол. Лотовича. Свято започатковано богослуженням, опісля було прийняття гостей в числі 450 в Нар. Домі. На свято прибуло побіч місцевих гостей багато осіб із дальших околиць; промов виголошено 18, промовляв також представник місцевого посадника. Наспіло теж 50 привітів і телеграм. Настрій був поважний і святочний. Вдячні парохіяни вручили ювилятові дар від громади в сумі 500 долярів.



### 10-ЛІТТЯ ПРАЦІ В ПАРОХІЇ О. АНТОНА ЛОТОВИЧА.

Парохіяни українсько-католицької церкви Зіслання св. Духа в Бруклині рішили святочно згадати 10-літню працю в парохії і громаді о. Антона Лотовича, теперішнього головного предсідника „Провидіння". Приготовляються до відповідного торжества в церкві і до святочної вечері в неділю 15. грудня. Вибрали відповідний комітет, якого головою є Михайло Заверуха, головний радний „Провидіння".



## Складне політичне положення у Клайпеді.

РИҐА, 20. 11. ПАТ. З Клайпеди повідомляють: Орґанізація клайпедської директорії зустрічає далі великі труднощі. На кандидатів, що їх предкладає ґубернатор не годиться німецька фракція і навпаки ґубернатор відкидає кандидатів німецької більшости. Після деякого відпруження, що прийшло безпосередньо по виборах, тепер у Клайпеді знову панує дуже напружена атмосфера, що не обіцює в найближчому часі можливости осягнути згідного співжиття між національностями.

## Народній фронт спровокував останні жалюгідні події в Лімож.

### „Тан" обвинувачує ліві партії.

ПАРИЖ, 20. 11. ПАТ. У висліді останніх подій у Лімож, виявилась гостра пресова полеміка між лівою і правою пресою. Ліві щоденники домагаються, щоб розвязали фашистівські ліґи та твердить, що за останні події відповідальний „Вогненний Хрест". Знову ж права преса називає ті події провокацією з боку лівих елементів. В цій дискусії голос забрав також „Ле Тан", що вважає події в Лімож маневром соціялістів, що хочуть викликати нагальні інциденти в метою довести до розвязання фашистівських ліґ. Щоденник підкреслює, що орґанізація „Вогненного Хреста" відбувала в Лімож приватні замкнені збори. Це однак не перешкодило соціялістичній міській раді змобілізувати народній фронт та зробити маніфестацію перед льокалем, де відбувалась нарада „Вогненного Хреста".

„Тан" пише, що республиканський лад мусить бути однаковий для всіх. Останні інциденти в Лімож викликали ліві партії народчно, бо народній фронт хоче витворити атмосферу домашньої війни, в якій революційні тертя відсунулиб на бік засади республиканської леґальности.

# Смерть Ернеста Брайтера.

З Відня прийшла вістка про смерть Ернеста Брайтера, одного з визначніших громадянських діячів у Львові в передвоєнній добі. Знаний був він перш усього як редактор польського опозиційного тижневика „Монітор", що був пострахом не тільки для польської урядової верхівки в місті та краю, але й для всіх кол та одиниць з брудними душами та руками. В боротьбі на всі фронти не перебирав у засобах, здобуваючи собі не тільки багато прихильників, але й смертельних ворогів. Незвичайно завзяту боротьбу в „Моніторі" і на вічах розвинув був Брайтер з польськими соціялістами, з якими мав з цього приводу голосні судові процеси та з польськими церковними колами. Його буйна громадянська акція завела була його навіть у вязничні мури.

Користуючись великою популярністю серед опозиційно настроєних виборців усіх національностей, при перших парляментарних виборах вийшов послом зі Львова, перемагаючи польську соціял-демократичну кандидатуру. На віденській парляментарній арені умів знайти спільну політичну лінію з Українською Парляментарною Репрезентацією і був навіть госпітантом Українського Клюбу. Після війни співпрацював теж тісно з представниками української галицької державности на чужині, проживаючи постійно у Відні. В останніх часах відтягнувся зовсім від політичного життя, займаючись літературною працею.

Помер у 70. році життя.

# Розправа за вбивство міністра Перацького.

## Акт обвинувачення.

(Докінчення.)

### О. У. Н. у Польщі.

Оскільки на т. зв. чужині ОУН була поділена на терени і „держави“, з секретарями на чолі, остільки на „території України“ конгрес постановив застосувати поділ на 10 країв. Одначе у практиці створено тільки один „край“, що обхоплює організацію на землях Польщі. Цей „край“ — це т. зв. „База“ або „З. У. З.“ (Землі Західної України). Зате немає країв ані у СССР, ані у Румунії чи Чехословаччині. Зусилля перекинути організаційну сітку на терен Великої України (на т. зв. С. У. З.) не дали досі наслідків та всі спроби у тому напрямку зосереджувались при організаційній владі у Польщі, як єдиній владі, що діє на „території України“.

У порівнанні з УВО, ОУН значно поширила свій обсяг діяльности, покликуючи у свої ряди навіть молодь найнижчих літ. Згідно з постановами конгресу, що відбувся у Відні у 1929 р., членами ОУН можуть бути українці й українки, починаючи вже від 8 року життя. В періоді від 8—15 літ належать до т. зв. Доросту, потім до 25 років — до Юнацтва, а членами справжнього ОУН можуть стати після скінчення 21 літ життя (мабуть помилка друку: 21 чи 25?! — Прим. Ред.) Як виказало слідство, тої останньої умови точно не перестерігається і супроти деяких кандидатів границю віку творить скінчена середня школа.

Із закінченням 25 літ, члени ОУН можуть бути заприсяжені, — присягають тоді бути „безоглядно підлеглі всім приказам проводу“ і зберігати у тайні організаційні справи, з тим, що за зломання присяги підпадають організаційному судові і т. зв. найвищій карі. Хоча текст присяги не окреслює виразно, на чому полягає та найвища кара, треба признати на підставі цілости зібраних у слідстві фактів, що річ іде тут про кару смерти.

Треба теж додати, що поділ на членів звичайних і заприсяжених не має, у світлі слідства, більшого значіння і відбір присяги — головно у „Бисі“ — діється рідко. Зрештою, звертає увагу припис, що так одні як і другі члени можуть виступити з організації тільки за згодою Проводу.

Також в однаковій мірі вяже членів безоглядний послух і конспірація. Обовязок зберігати в тайні не тільки саму організацію, але й усі заміри, звязки і способи діяння, — це річ, яку защіплюють членам ОУН постійно і методично. Під цим оглядом видано навіть обширні приписи й поуки у спеціяльних публікаціях. Вже УВО у 1929 р. кольпортувала брошуру, що казала про конспірацію; видали її, для влекшення кольпортажі, під ріжними фальшивими титулами, як напр. „Руханка і її вплив на здоровля“, „Сільське господарство“ і т. п. Слідком за УВО також ОУН поширює подібні видавництва. Вони повчають про способи, як стосувати шифри й умовні знаки, як милити поліц. власти і з особливим притиском впоюють засаду, що супроти суду, головно у слідстві, не вільно зізнавати правди і признаватися до вини.

Що торкається структури ОУН на землях польської держави, то вона прийняла такий вигляд:

На чолі т. зв. З. У. З. стоїть Провідник з Краєвою Екзекутивою, як дорадчим і допоміжним органом. Провідника іменує і відкликує формально ввесь Провід ОУН, — але фактично його голова, себто Коновалець. Членів Краєвої Екзекутиви (коротко: К.Е.) іменує Провідник, він також звільняє їх. З його призначення діють теж Окружні Провідники, Окружними Екзекутивами, що їх вони собі добирають (ОЕ), знову ж ті останні покликують Повітових Провідників з Повітовими Екзекутивами (ПЕ). У деяких округах діють виділені міські (районові) Екзекутиви. Найнижчою організаційною комірkою є „гурток“, а де не можна доповнити його, там є призначені „мужі довіря“.

Повищий устрій на З. У. З. (що відбігає, зрештою, від напрямних конгресу з 1929 р.) витворився тільки постепенно, бо — у суперечності до закордону — взаємне становище УВО та ОУН викликало тут поважні розбіжности і спори. Вправді члени УВО, т. зв. „спілчани“, витворили зруби нової організації і встановили першу її владу, а проте одночасно зберігли свої організаційні комірки, з краєвим командантом на чолі, користаючи і надалі, впродовж 1929-30 рр., тільки з власної фірми — УВО. Однак постепенно нова формація, догідніша і більш атракційна під агітаційним оглядом, почала проникати до молоді і витискати стару назву, до чого у великій мірі причинився наплив закордонних друків Проводу. Колиж одночасно ПУН став уже цілком виразником впливів ОУН, не було потреби зберігати в краю двійний характер організації. Остаточно зліквідовано спроби одинаково відокремити ОУН від терористичної акції, як унезалежнити керму боевого відділу від її ерархічної влади. Однак назовні залишено обі назви, з виключенням тільки політично-пропагандивного відділу, для якого застережено виключно фірму ОУН.

Повищий стан речі встановлено на організаційній конференції, що відбулась в Празі в липні 1932, з участю представників ПУН-у і КЕ., прийняттям таких постанов:

„Щоб створити найдогідніші умови для дальшого поширення революційної акції на ЗУЗ, Спілка (себто УВО) підпорядковується КЕ ОУН на ЗУЗ“.

„Боеву акцію на ЗУЗ веде Спілка, як референтура для військових справ при КЕ ОУН. Вона складається з боевого і кадрового відділу і в разі потреби може творити свої підреферентури (розв. і ін.). Боевий та кадровий референти входять у склад КЕ ОУН. У військово-технічних справах вони мають безпосередній звязок з військовим і кадровим референтом при ПУН“.

Повищі постанови введено в життя, що найшло вислів у новому формулуванні „офіціяльних“ оповісток про акти терору. І так, Бюлетин Краєвої Екзекутиви з 1933 р. оголосив:

„Минають перші роковини славного виступу УВО, Боевого Відділу ОУН, у Городку Ягайл.“...

У 1934 році писав:

„Дня 2 травня ц. р. УВО, Боевий Відділ ОУН, виконала бомбовий замах на домівку редакції... „Праця“.

Узалежнення „Спілки“ на краєвому ґрунті від К. Е. ОУН висловилося також у скасуванні титулу краєвого команданта та переході його зверхницьких функцій до „Провідника Краю“. Що торкається інших референтур, то ту справу управильнила згадана празька конференція з липня 1932, устійнюючи такий склад К. Е.: „Провідник краю. 1) Ідеольогічно-політичний референт, 2) політично-тактичний референт, 3) організаційний, 4) пропаґандовий, 5) фінансовий, 6) ревізійно-розвідчий, 7) військовий, 8) боевий, 9) референт звязку. Окремі референти творять для успішности праці свої підреферати“.

Такі реферати були справді створені, зокрема: 1) для справ ПЗУЗ („Північно-Західних Українських Земель), 2) для справ СУЗ (себто Великої України, совітської території), 3) для справ „Юнацтва“ й ін. Слід додати, що з тактичних і конспіраційних оглядів, „Розбудова Нації“ незгідно з правдою оголосила потім, наче ця конференція, що фактично радила 25—30. липня 1932 у Празі, відбулась у червні 1932 у Відні. Слідком за „Розбудовою Нації“ також деякі організаційні документи вживають умовленого окреслення „віденська конференція“.

На тлі представленої вище організаційної структури ОУН у Польщі і на чужині слід з черги розглянути завдання і методи діяльности тої організації.

#### ЗАВДАННЯ О. У. Н.

Ціль Організації Українських Націоналістів — каже дальше акт обв. — була проголошена авторитативно в постановах на Конгресі 1929 р. Офіційний орган Проводу Українських Націоналістів — „Розбудова Нації“ — в чч. 1—3 за січень 1929 подає зміст цих постанов у таких словах:

„Маючи за свою ціль відновлення, впорядкування, оборону та поширення Незалежно Соборної Української Національної Держави, українські націоналісти прямуватимуть до збирання творчих сил унутрі нації та до зміцнення її відпорности назовні. Тільки повне усунення всіх окупантів з українських земель відкриє можливости для широкого розвитку Української Нації в межах власної держави. Відкидаючи орієнтації на історичних ворогів Української Нації, але будучи в союзі з народами, які вороже ставляться до окупантів України, національна диктатура, що витвориться в ході національної революції, забезпечить у тяжкий час боротьби, силу Української Держави“. „У своїй зовнішньо політичній діяльності Українська Держава прямуватиме до осягнення меж, що охоплюватимуть всі українські етнографічні терени й забезпечуватимуть їй належну господарську самовистарчальність та стратегічну відборонність.

Ухвалений тим-же Конгресом „Устрій Організації Українських Націоналістів“ у своїх „політичних засадах“ каже:

„Для Української Нації в стані її політичного поневолення начальним постулятом є створення політично-правної організації, означеної: Українська Самостійна Соборна Держава“.

„Беручи ідею Української Самостійної Соборної Держави в підставу свого політичного ділання та не признаючи всіх тих міжнародніх актів, умов та установ, що створили та закріпили стан українського національно-державного розірвання Організація Українських Націоналістів ставить себе в катеґоричне противенство до всіх тих сил, своїх і чужих, які цьому становищу українських націоналістів активно чи пасивно протиставляться та протиділатиме всяким політичним заходам одиниць і колективів, що будуть відхиленням від повищих засад“.

Дальше — каже акт обв. — говориться в постанові таке:

„Не обмежуючись у своїй діяльності на той чи інший терен, але прямуючи до опанування української національної дійсности на всіх українських землях та на чужих теренах, заселених українцями, Організація Українських Націоналістів вестиме всеукраїнську політику..“

З цього видно — каже дальше акт обв. — що метою ОУН є створити українську державу на землях, що тепер належать до інших держав.

З цілости організаційної літератури видно, що йде тут про: Сх. Галичину, Холмщину, Волинь, Східну Україну аж по Кавказ, Буковину, Бесарабію і Закарпаття.

Хоч ОУН звертається проти 4 сусідуючих між собою держав, а саме Польщі, СССР, Румунії та Чехословаччини і прямують до того, щоб з територій, які тепер належать до цих держав, створити українську державу, то в практиці — каже акт обв. — діяльність УВО й ОУН спрямована майже виключно проти Польщі й обмежується до її південно-східних границь.

Вже згадано, що УВОрганізації закидували, що вона надто „галицька“ і що тому протиставляли їй головно наддніпрянці — ідею Соборности України. Конгрес Націоналістів з р. 1929, а за ним також організаційна література стали теж пропаґувати цю другу ідею, але факти не йдуть з нею впарі, бо свідчать про дальше обмеження діяльности організації до терені́в Польщі з тією ріжницею, що організація поширила вже свій вплив і на терени люблинського й волинського воєвідств.

Щойно в кількох останніх роках ОУН і УВО спрямували своє вістря і проти СССР, а саме у звязку з вістками про переслідування українців у СССР, але й у тому випадку українські націоналісти вибрали собі тереном акції — польську державу (дня 21. жовтня 1933. вбивство урядов

ця совітського консуляту у Львові Майлова боєвиком Лемиком, дня 2. травня 1934 бомбовий атентат на друкарню „Праця" у Львові, де друкувалися українські совітофільські часописи).

Якщо йде про Румунію і Чехословаччину, то брак аґресії зі сторони ОУН в тих державах слід уважати за тактичне потягнення. Зокрема виразно це помічується в документах архіву Сеника, а передовсім у протоколі згаданої конференції, що відбулася у Празі в липні 1932, на якій провідники ОУН та УВО торкнулись м. ін. і таких тез:

„Стобар (Дмитро Андрієвський): Україна, здобувши самостійність, безперечно не зречеться тих земель, але тепер слід використати ті землі, як базу для інтенсивного приготування революції. Не можливо вести боротьбу рівночасно на чотирох фронтах..."

„**Фіялкович** (Ярослав Барановський): Не можна погодитися з концепцією полишення на боці Закарпаття чи Буковини, бо ж це противиться начальним засадам соборницького націоналізму".

„**Богуш** (Макар Кушнір): концепція часового залишення Буковини Румунії подиктована практичними оглядами з приводу союзу Польщі з Румунією, який унеможливлює протиставитись обом державам".

„**Голова** (Евген Коновалець): Стверджує з уряду, що Провід не робив ніяких зречень. Якщо Провід інакше ставиться до чехів, як до поляків, то робить це з уваги на мале освідомлення українців Закарпаття, як і з уваги на досить прихильне відношення чехів до українців. Крім того про ставлення справи закарпатськими націоналістами можна довідатися з меморіялу, в якім сказано, що чехи повинні скріпляти український рух на Закарпатті, щоб тим інтенсивніше можна було боротися з мадяризмом. Незалежно від того — рішення про справу Закарпаття відбудеться у властивому часі".

„**Орко**: .... пропонує почати діяльність як на Буковині, так і на Закарпатті".

„**Голова**: вияснює, що на Буковині та Закарпатті націоналісти почали діяльність, яка не може бути така інтенсивна, як на З.У.З. Націоналістичний рух на Закарпатті чинить те, що саме у Празі існують легальні націоналістичні видавництва. Одначе не можна думати про якунебудь резиґнацію з українських земель. Очевидно Провід старається тепер перекинути свою діяльність на невтральний ґрунт. Не можна думати, що чехи будуть у всім вообще ставитись до української справи. Вони мають, безперечно, інтерес у тому, щоб була українська держава, через яку моглиб мати отвертий шлях до Чорного Моря".

Але в майбутньому тактичні мотиви мають уступити перед засадничими. В тайнім організаційнім рефераті з 1934 р., найденім підчас цього слідства, висловлено погляд, що у випадку збройного конфлікту Польщі з СССР українці мусять станути не тільки проти обох цих держав, але повинні виступити теж проти Румунії та Чехословаччини і то навіть тоді, якби ці держави були невтральні.

Найістотнішою рисою УВО й ОУН є ширення засади, що українську державу слід створити шляхом революційного насилля. „Розбудова Нації" з р. 1930 пише: „На щастя, нині стає вже щораз більше зрозумілою правда, що український нарід не матиме своєї держави доти, доки не виборе собі сам... Отже боротьба неминуча. Але якого характеру? Єдиною формою боротьби для нас може бути виключно національна революція, повстання".

Заки будуть умовини до вибуху революції, УВО й ОУН прямують до того, щоб її приготовити через аґітацію, терор та вишкіл і військові зброєння.

## ПРОПАҐАНДА.

В „Бюлетині Краєвої Екзекутиви" ОУН з р. 1931 — каже дальше акт обв. — читаємо: „Психічне зреволюціонізування широких народніх мас — це перший етап приготувань до загального революційного зриву. Тому революційна пропаґанда є одним з перших і найважніших завдань організації, яка приготовляє вибух революційних мас".

Аґітація змагає передовсім до того, щоб викликати непослух супроти законів і влади та плекає ненависть до Польщі і поляків. Тойже „Бюлетин" пише: „Не признаємо чужої держави на наших землях. Коли не признаємо держави-окупанта, то ясно, що не признаємо ніяких його законів". „Ведемо боротьбу не з системою правління в польській державі, але з цілою польською державою і польським народом".

А брошура п. н. „Наша боротьба, її ціль, дорога й метода" повчає: „Нашим національним ворогом, що нас нищить і не допускає до того, щоб створити самостійну державу, є не тільки уряди, що стоять у проводі держав, які заняли наші землі та поневолюють нас, українців. Нашими ворогами є теж і ті, що з їх волі ті уряди панують, конкретно говорячи, в Польщі — поляки". Бо „нема ріжниці у відношенні польського уряду й польського народу до українців, тому теж не може бути ріжниці в трактуванні їх українцями".

А в який спосіб мають українці трактувати поляків — каже акт обв. — повчає „Декальоґ" у заповідях. „Ненавистю і підступом прийматимеш ворогів твого народу". „Не завагаєшся виконати найбільший злочин, якщо того вимагатиме добро справи".

А орган ОУН „Український Націоналіст" пише: „Український націоналізм не рахується з ніякими загально-людськими засадами солідарности, справедливости, милосердя й гуманітаризму".

В іншому виданні читаємо: „Кожний шлях, що веде до найвищої мети, є нашим шляхом, без уваги на те, чи в інших буде це називатись геройством, чи підлістю".

Література ОУН признає героями тих, що згинули, як боєвики, або на основі судових присудів. Кольпортують світлини боєвиків та відправляють за них панахиди.

По наглім суді в справі нападу в Городку Коновалець особисто цікавиться справою використання для пропаґандивних цілей того факту, що Біласа і Данилишина повісили й пересилає Мартинцеві власний проект, як вшанувати їх память.

До ґльорифікування злочинности — каже далі акт обв. — використовують теж судову залю. Окремі видання пишуть, що кожний процес проти членів організації повинен причинитися до скріплення аґітації. Організація прямує до того, щоб підчас судової розправи при помочі преси розповсюднити свої гасла серед широких мас населення та розвинути пропаґанду проти ворога перед усім світом.

За посередництвом „Доросту" і „Юнацтва" та в спеціяльно виданих брошурах, летючках, що їх кольпортують між дітьми й батьками, підбурює ОУН теж проти польської школи, байдуже, з польською чи українською мовою навчання. Завданням тієї боротьби є „вирвати ворогові з рук і знищити той великий засіб, яким є школа і виховання молодого покоління", завданням є теж „узброїти дитячі душі ненавистю до всього, що вороже". Боротьба має полягати на тім — каже дальше акт обв. — щоб діти домагалися в школі викладів в українській мові та щоб їхніми вчителями були щирі і правдиві українці, щоб діти не відповідали на питання, ставлені в польській мові, щоб не співали польських пісень, щоб нищили підручники, що в них говориться про Польщу, щоб нищили державні емблеми, портрети королів та державних достойників.

Ця протишкільна акція, що її ОУН починає з початком кожного шк. року, була найбільш поширена в р. 1933. Про розміри тієї акції свідчать тайні звідомлення з архіву Сеника, в яких сказано, що тоді розкольпортовано 92.000 відозв і 6000 брошур, присвячених цій справі. Аґітацію піддержали чинні виступи, в першій мірі атентат боєвика Северина Мади на шкільного куратора Ґадомського дня 27 серпня 1933 р. у Львові.

Засобом пропаґанди є теж протимонополева акція, що полягає на бойкоті алькогольних і тютюневих виробів, щоб таким чином шкодити скарбові держави.

Крім принагідних видань та акцій ведеться теж аґітація за посередництвом постійних пресових органів, що їх видають і кольпортують конспіративно. Такими часописами є „Сурма", орган УВО, присвячений переважно справам військовим, боєвим та розвідчим, „Розбудова Нації", що містить програмово політичні публікації, „Український Націоналіст", популярний орган, „Бюлетин Краєвої Екзекутиви ОУН на З.У.З.", „Юнак", призначений для шкільної молоді, і „Юнацтво", часопис для робітничо-ремісничої молоді. „Сурму", „Розбудову Нації" й „Українського Націоналіста" перепачковують із заграниці. Інші часописи відбивають на цикльостилі в краю.

Окреме місце займає протипольська пропаґанда за кордоном. В цій справі є засадою: „Понижувати Польщу в очах світу". Це завдання виконують численні українські пресові бюра, вдержувані Організацією Українських Націоналістів. Такі бюра є чинні: в Берліні („Остевропеїше Кореспонденц", що її видає Р. Ярий і „Українішер Пресседінст", де співробітничають д-р Чучман та інж. Седешко), в Льондоні й Харбіні та передовсім у Женеві, де бюро ведеться під безпосереднім наглядом Коновальця.

## ТЕРОР. ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ.

Але головним засобом пропаґанди — каже дальше акт обв. — вважає УВО й ОУН акти терору в Польщі. Було їх уже велике число. По вбивстві куратора Собінського в р. 1926, убито в р. 1927 українця Гука, в р. 1928 виконано напад на пошту, в р. 1929 — напад на листоноша, в р. 1929 — замах на Східні Торги. Всі ці акції були у Львові.

В чергових роках є такі факти: В р. 1930. дня 30 липня — напад на поштовий віз біля Бібрки, де вбито постерункового і забрано 26.000 зол. У тому році в літніх місяцях ОУН розвинула памятну саботажеву акцію.

В р. 1931, коли принялася уже назва ОУН, виконано атентати на українців, що протиставлялись революційній акції, або яких посуджували в тому, що є поліц. конфідентами. Було теж кілька нападів: на пошт. віз коло Бірчі, на жидівський „Банк Людови" в Бориславі, на пошт. уряд у Трускавці, на поштовий віз біля Печеніжина, напад на мешкання Крепля в Трускавці. Того року, 29 серпня В. Білас і Д. Данилишин убили в Трускавці Т. Голуфка.

В р. 1932 вбито знову кількох українців, двічі побито директора львівської ґімназії Бабія, вбито підкомісаря Юзефа Чеховського, а 30 листопада виконано напад на пошту в Городку.

В р. 1933, крім атентатів на українців, виконано: напад на громадську касу в Корчині, був невдалий атентат на поліц. аспіранта Юрія Цєльчука, невдалий атентат на шк. куратора Ґадомського, врешті атентат на совітського консуля у Львові.

В р. 1934 вбито 3 постерункових, 2 громадських сторожів, кількох українців-конфідентів (м. ін. 9 травня у Львові студента Якова Бачинського), а 25 липня вбито у Львові дир. Івана Бабія. Дня 2. травня був замах на друкарню „Праця" у Львові.

На тему саботажної акції — каже дальше акт обв. — писала „Сурма" в р. 1930:

„Чому звернено головну вагу спеціяльно на нищення майна дідичів і кольоністів? Передовсім тому, що кольонізування наших земель польськими приблудами є для нас найбільшою небезпекою, тому теж треба відстрашувати польських кольоністів від того, щоб вони поселювались на українських землях. З другої сторони при масовій акції — це найліпший спосіб психічного впливу на маси українського селянського населення: пожежі, що їх бачить кілька або кільканацять сіл, пожежі майна безпосередніх ворогів нашого селянства, ворогів що забирають належну йому землю, сильніше переконують селянина і мають на нього більший вплив, як напр. терористичні акти на органах державної влади, на незнаних йому ближче особах".

Згаданий Бюлетин К. Е. повчає, що акти терору є конечні й тоді, як „є метою самою в собі" (напр. „усунення конфідента, провокатора.."), але й тоді, коли єдиною і головною їх метою є викликати ефект серед своїх, між поляками і за границею.

По нападі в Городку тойже „Бюлетин" писав: „Дня 30. листопада ц. р. відділ боєвиків виконав бравурний напад на поштовий уряд у Городку. Сама акція була подумана, як консеквентне, чергове кільце в боєвій діяльності, що є одною з ділянок революційної роботи. Консеквентним терооизуванням ворога і тим, що

звертаємо увагу мас у напрямі безпосередньої боротьби, витворюється стан, що наближає остаточний момент повстання. Водночас низка таких акцій ослаблює окупанта морально і фізично та підриває його авторитет".

А „Юнак" писав у звязку з тим нападом: „Ті революційні акти вдаряють у всякі угодові мрії, витворюють у душах мас ворожнечу та ненависть до окупанта та, виконують непроглядну пропасть між нами й ними".

Терор пристосовують теж супроти українців, якщо тільки є вони противні ідеї та методам ОУН. Коли в 1929 р. помер внаслідок отроєння Микола Величковський, редактор позитивно настроєного часопису „Селянин", „Сурма" оголосила, що Величковського отруїла УВО і додала: „Признаємося до того вчинку й підкреслюємо, що як досі, так і в майбутньому поступатимемо згідно з засадою — собаці собача смерть".

Рівночасно з пропагандою і терором УВО — каже акт обв. — „звертає пильну увагу на всі ті можливости, з якими український нарід мусітиме зустрінутись як у випадку власного повстання, так теж підчас внутрішніх заворушень у самій Польщі, чи у випадку конфлікту Польщі з її сусідами, чи підчас вибуху щораз більш дозріваючого світового конфлікту. УВО старається на всі ці випадки мати не тільки готовий, вироблений плян, але що більше, перевести підготовні праці над цілою кадрою людей, що булиб здібні негайно заволодіти повстанчими масами, зорганізувати їх і повести національну революцію до переможного кінця".

Тією кадрою є члени організації, в першій мірі боєвики УВО. Вони переходять військовий вишкіл, в якому зокрема беруть під увагу засади партизантської і саботажної боротьби.

В тій теж ціли організаційні видання поміщують докладні військові інструкції, знайомлять з новітніми системами зброї, заохочують до індивідуальних військових студій.

„Сурма" взиває українців, які відбувають службу в польськім війську, щоб вони, складаючи військову присягу, рівночасно присягали в душі, що цього одностроя і тієї зброї вжиють у відповідній хвилині проти Польщі. „Не вільно вам — пише „Сурма" — дезертирувати з польської армії. Навпаки. Всьому приглядайтесь добре і прислухуйтесь, що робить поляк, або що думає робити. Плекайте в свому серці ненависть до Польщі!" А якщо йде про військові відділи, де нема українців, то там треба сіяти „анархізм, комунізм, толстоївство, пацифізм і т. п., бо це ослаблює духа армії та нищить її боєздатність".

В архіві Сеника найшли низку приготованих відозв, призначених до кольпортажі у випадку вибуху війни. Ці відозви, що написані до українських вояків, до українського громадянства, до польських вояків, німецьких та білоруських, що служать у польській армії, врешті „До народів у Польщі", деклярують, що український уряд звільняє старшин, вояків та урядовців українців від присяги, зложеної Польщі, наказують нищити комунікаційні засоби, фабрики й військові обєкти та взивають до боротьби з польською збройною силою.

ОУН приготовила теж докладний плян створення тайної білоруської армії в Польщі, що малаб за завдання вести в середній і північно-східній Польщі саботажно-диверзійну акцію.

Крім цих приготувань, що обчислені на випадок збройного вибуху, ОУН веде теж військові вишколи своїх членів. До такого вишколу служать курси та табори вправ, улаштовані організацією. В р. 1932 і в першім півріччі 1933 у Сх. Галичині основано кільканацять таких курсів. Створено теж жіночі відділи.

З архіву Сеника виявляється — каже акт обв., — що в днях 10—15 серпня 1933 на терені „Мімозівки" (Данціг) відбувся тайний „військовий курс для інструкторів військового вишколу ОУН на З.У.З.". В тому курсі взяло участь 13 людей з Бази, а як лектори виступили м. ін. ген. Курманович, полк. Роман Сушко, сот. Ярий, Федина та інж. Селешко. Рівночасно на серпень 1933, був скликаний до Берліна радіотелеграфічний курс. Уладжують теж спеціяльні курси військові кореспонденційні (централя в Парижі). Взагалі — каже акт обв. — вишкіл майбутніх старшин революційної армії займає визначне місце в організаційних працях у краю і за границею.

## „ЕКСПОЗИТУРИ" ОУН У ДАНЦІГУ І ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ*).

Тереном, що на ньому скрилися збіги з Польщі та з якого ведено всякого роду організаційне пачкарство до Польщі, були в першу чергу В. М. Данціг і Чехословаччина.

Архів Сеника виявив поза всяким сумнівом, що в данцігській експозитурі находили захист діячі, що скомпромітувалися в Польщі і втікали перед виміром справедливости. М. ін. стверджено, що під опікою Федини перебував у Данцігу від жовтня 1931 і ввесь 1932-ий рік Михайло Гнатів, псевд. Залізняк, організатор атентату на посла Голуфка. В Данцігу відбувалися теж періодичні конференції, на які приїздили найвизначніші провідники з Ковна, Праги, Відня і Женеви. Данціг відгравав теж ролю як місце грошевих посилок.

Що торкається Чехословаччини, то звязок перебуваючої там влади УВО й ОУН з базою охоплював теж усякі організаційні ділянки. Перше місце припало тут транспортові бібули.

Зустрічі й наради з представниками бази відбувалися будьто у прикордонних місцевостях (в чеськім Тешині і Карпатах), будьто навіть у самій Празі, де в першу чергу порозумівалися в боєвих справах і де відбувались ширші конференції з участю Коновальця. Кордон переходили переважно нелегально, але й уживали всяких кордонних перепусток, нпр. Т-ва Татшанського й ін. Між базою і поодинокими організаційними пунктами в Чехах панував постійний і дуже оживлений проїздовий рух. Вкінці в Чехословаччині находили захист члени ОУН, що втікли з Польщі і за якими влада шукала або мала шукати. Акти Сеника виявили теж головні точки кордонного пачкування.

*) Від цього розділу аж до кінця подаємо акт обвинувачення у скороченні. — Ред.

## РЕВІЗІЇ В КРАКОВІ.

Переходячи з черги до того, що слідство устійнило у справі осіб, що їх охоплює обвинувачення, акт обвинувачення обговорює перш за все дані, що торкаються експозитури ОУН у Кракові, що, як відомо, доставила бомбу, яку вжили до атентату в дні 15. червня.

Як уже зазначено, пушка і конструкційні частини запальника тієї бомби виконані з матеріялів, що їх знайшли в мешканні Ярослава Карпинця. Стверджено, що в Кракові між студентами української національности створила ОУН свою експозитуру, в якій провідну ролю відгравав обв. Микола Климишин, а крім нього був діяльний теж Ярослав Карпинець. Дня 14. червня 1934 переведено в мешканні Карпинця і Климишина ревізію, в часі якої знайдено у Карпинця багато приладів і матеріялів, призначених до продукції вибухових засобів та приладів, а також цілу низку доказів, що вказували на його участь в ОУН. У Климишина знайдено літературу ОУН, шифрові замітки, набитий пістолет і 18 порожніх лусок до гранатів-бомб. У часі ревізії в мешканні Климишина застали сплячого молодого мужчину; як потім стверджено, був це активний член ОУН Николишин.

В тому самому часі керманичі дараб на березі Висли біля Дембніків в Кракові надибали кілька пачок, що їх хтось поклав плитко у воді імовірно на те, щоб їх хвилево сховати. Прикликана поліція ствердила, що в пачках була література ОУН. У висліді дальших пошуканок надибано у Віслі на дембницькому березі, коробку, таку саму, яку знайшли в Климишина, а в ній пікринову кислоту, отже матеріял той самий, що був у варшавській бомбі. Окрім того добули комплет українських друкарських черенок і 10 лусок гранатів. Вкінці 23. червня 1934 р. знайдено недалеко Дембніків у кущах над Вислою валізку, виповнену часописами ОУН. Дослід виявив, що при вул. Ружаній 25, найближчому сусідстві мешкань Карпинця і Климишина і разом з тим недалеко острова, містилась кольонія студентів українців, що були в тісному звязку з Карпинцем і Климишином. Попереднього дня, тобто 13. червня, знайдені пізніше у Віслі предмети виніс замешкалий там студент Назар, член ОУН, який боявся, що наслідком деякого непорозуміння між льокаторами дому може увійти поліція та знайти компромітуючі докази.

## ЛЯБОРАТОРІЯ КАРПИНЦЯ.

На підставі зізнань кількадесяти купців та крамничних службовиків у Кракові устійнено, що Карпинець уже від 1933 року купував значні кількости хемікалів, ляборатірійних приладів і залізних матеріялів, при чому перед доставцями хемікалів конспірував свою адресу. Устійнено, теж, що вже давніше виносили з мешкання Карпинця вибухові речі; ті речі внаслідок обсервації по дорозі забирала поліція. Ці предмети вивозили переважно до Львова.

## ПІРОТЕХНІЧНІ І ХЕМІЧНІ ЕКСПЕРТИЗИ.

Дня 21. березня 1934 притримано перед українським Академічним Домом у Львові 2-х замешкалих там студентів, що несли валізку, в якій — як виявилось — були 3 бомбові механізми, що походили з ляборатторії Карпинця. Знавці ствердили, що всі ті 3 механізми одного типу, ідентичної засади діяння і всі нефахової продукції. Вони походять з матеріялів, що їх знайшли у Карпинця та виконала їх одна і та сама людина. Дальше акт обвинувачення наводить висліди хемічної експертизи вибухових засобів, що були у варшавській бомбі і тих, які знайдено в ляборатторії Карпинця. Слідство виявило, що вже в 1932 р. Карпинець тримав у свому мешканні реторти й бутлі з усякими їдкими плинами. В усіх мешканнях, які потім винаймав, мав ляборатірійні уладження й матеріяли, над якими працював тільки при замкнених дверях.

## ОРҐАНІЗАЦІЙНЕ ПАЧКАРСТВО З ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ДО КРАКОВА.

Слідство виявило теж, що Климишин і Карпинець часто виїздили з Кракова до Тешина, де стрічались із закордонними діячами ОУН і звідки привозили перепачковані з Чехословаччини організаційні транспорти.

Допитуваний як свідок начальник слідчого уряду в Катовицях, підінспектор Хомранський, устійнив подрібно дуже розвинене пачкарство й кольпортажу літератури ОУН, як теж транспорти зброї й амуніції, які переводили головним чином Климишин і Карпинець з Чехословаччини до Польщі.

## КРАКІВСЬКА ЕКСПОЗИТУРА ОУН

Літературу ОУН, що її перевозили Климишин і Карпинець з Тешина до Кракова, транспортували після того до Львова, звідки її кольпортували до окремих осередків організації.

Акт обвинувачення вичислює низку осіб, що займалися тими транспортами, і вказує місця, де складали транспорти. Всіх українців, яких організаційні звязки з Карпинцем і Климишином виявила обсервація, з винятком одної Чемеринської, що встигла скритися, арештовано 14. червня 1934 або й швидше у Кракові й у Львові і вони охоплені слідством, яке ведеться у Львові за участь в ОУН.

## ЗІЗНАННЯ ЯРОСЛАВА СПОЛЬСЬКОГО І ЯРОСЛАВА МАКАРУШКИ.

Після того акт обвинувачення наводить подрібно зізнання членів ОУН Ярослава Спольського і Ярослава Макарушки, відомих організаційних діячів. Вони широко говорять про діяльність обвинувачених у нинішній справі та що діяльність ОУН, особливо про її уклад і компетенцію влади, як теж про вишкіл членів організації.

## СТЕПАН БАНДЕРА — КРАЄВИЙ ПРОВІДНИК

Як виходить з вияснень обв. Малюци, Степан Бандера був з початку пропагандовим референтом, після чого в 1932 році був окрім того заступником краєвого провідника, а в першій половині р. 1933 тимчасово виконував уже функції

самого провідника. Становище краєвого провідника формально доручили йому влітку 1933 і тоді Бандера передав пропагандовий реферат Ярославові Спольському. Обв. Мигаль, підтверджуючи ці дані, згадав, що Бандера перебрав владу в організації при допомозі „перевороту" — усунув з проводу багато людей і радикально змінив відношення ОУН до терору. На думку Мигаля саме від того часу ОУН перейшла до виконування терору, наслідком чого УВО стала зайвою. Переслуханий у нинішній справі Бандера не признався до участи в ОУН і давав викрутні зізнання, суперечні з документами, що находяться в архіві Сеника, а які згадують Бандеру, що має псевдоніми „Баба" і „Лис".

## ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ ПРО ЗАМАХИ ПРИ ПОМОЧІ ПЕТАРД.

В різних боєвих актах взяв теж участь Євген Качмарський. Перша спільна боєва акція була напрямована проти підкомісаря вязничної сторожі у Львові, Влад. Кособудзького. Згідно з виясненнями Мигаля і Підгайного, Бандера наказав їм у листопаді або грудні 1933. р. обсервувати Кособудзького, щоб підготовити замах на нього. Обсервацію вели Катерина Зарицька і згадана вже Віра Свєнціцька, до чого Зарицька признаєтся. Кособудзького мали вбити з револьверу, але так, щоб вбивника не зловили. А що інвігіляція не давала виглядів на такий замах, Бандера рішив використати котрийсь з побутів Кособудзького в кіні й підложити під його крісло петарду, але не таку міцну, що грозилаб сусіднім людям. Цю петарду дав Бандера Підгайному, визначуючи йому водночас чоловіка, що мав замах виконати. Петарда була ручної роботи і як думає Підгайний, була з краківської лябораторії. Підгайний, як каже, вирішив не допустити до замаху й тому сховав у себе в хаті автентичну петарду, зробив на її місце фікцію і дав мужчині, визначеному для замаху. Зі свого боку Мигаль виясняє, що навпаки, він власне задумував унеможливити замах. Остаточно у квітні 1934. р. Бандера відкликав розказ про виконання замаху в кіні, й відібрав від Підгайного петарду, потім видав інші диспозиції. Новий наказ був про виконання замаху на видавців українських часописів „Праця" й „Рада", що виступали проти ОУН.

З доручення Підгайного „розвідка" Мигаля провірила через Зарицьку розклад друкарні „Праця", після чого 2. травня 1934. р. невислідження молода жінка зложила там у передсінку бомбу, що за 20 хвилин експльодувала. Експльозія не ранила нікого, але вибух знищив зовсім домівку і її уладження.

## ЗІЗНАННЯ ПРО ДАЛЬШУ БОЄВУ ПІДГОТОВУ.

Підгайний і Мигаль зізнали, що на весну 1934. почали обдумувати пляни якогось більшого грабункового нападу, що підсилив би фонди організації. Розглядали замах на касієра трамваєвої ремізи, на старшину-платника касарень артилєрії, на інкасента Польського Банку, на грошевого листаря, навіть висували проєкт грабунку до спілки з якимось вломником юбілєрську крамницю. Обробляли теж пляни збройних і, як згори здогадувалися, кровавих нападів на касу в Моршині, на поїзд між Львовом і Стриєм та на грошевий амбулянс копальні біля Студинки. Водночас від осени 1933. йшла підготова до вбивства воєводи Юзефського в Луцьку. Ці пляни виявили у слідстві Малюца й Підгайний.

З одновучних зізнань Підгайного, Качмарського і Мигаля виходить, що Підгайний виробив відділ Качмарського, тобто Королишина, Мацейку й „Залізняка" в уживанні ґранат, що їх дав для цього відділу Бандера через Підгайного, а теж перевів з ними науку стріляння з револьверів. Після замаху на друкарню Яськова у травні 1934. Бандера поновив наказ вбивства підкомісаря Кособудзького з тим, що це вбивство мав виконати відділ Качмарського. Підгайний виясняє, що організував те вбивство з виразного наказу Бандери, але сам вирішив не допустити до стрілів з звязку з поголосками про недалеку амнестію. У виправах на Кособудзького грав головну ролю Мацейко, що добровільно згодився вбити Кособудзького і забезпечувати відворот відділу після вбивства. Підняті проби не мали успіху.

Щодо боєвої діяльности Бандери й Підгайного треба додати, що на 2 дні до свого арештування Бандера наказав Підгайному зорганізувати вбивство одного гімназиста-українця, якого підозрівали у звязках з поліцією. Вступні кроки припинило арештування Підгайного.

Степан Бандера у вязниці у Львові намагався порозумітись з іншими арештованими, виписуючи на менажках і горнятах осторогу, щоб нікого не посуджували й до нічого не признавалися.

## МИКОЛА ЛЕБЕДЬ — ОРГАНІЗАТОР НАПАДУ В ГОРОДКУ.

Слідство зібрало низку вісток про діяльність Лебедя, що у висліді дозволили виясити ґенезу вбивства з 15. червня. М. ін. викрито участь Лебедя у підготові нападу на пошту в Городку 30. листопада 1932. р.

(Далі йде опис того відомого нападу). Переслухані в тій справі підс. Жураковський і Мащак зізнали згідно, що в підготові нападу брав участь невідомий їм юнак, якого вже тоді описали згідно з виглядом Лебедя. Внаслідок тих зізнань, влада почала шукати Лебедя вже у грудні 1932. р., але безуспішно. Підчас теперішнього слідства Мащак, якому показали світлину арештованого Лебедя, признав, що мужчина, який давав диспозиції щодо нападу в Городку, був до Лебедя дуже подібний, але не може сказати зовсім певно, що це Микола Лебедь. Зате Жураковський рішуче пізнав Лебедя. Підс. Підгайний і Малюца теж зізнали про участь Лебедя у підготові нападу. За вістками архіву Сеника, Лебедь небаром після нападу втік до Чехословаччини.

## ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ СУД І РІШЕННЯ ПРО НАПАД У ВАРШАВІ.

Приїзд Лебедя до Праги та його роля „шефа штабу" в нападі з 30 лист. 1932 мали помітні наслідки, що вяжуться безпосередньо з замахом на мін. Перацького.

У світлі актів Сеника ця справа виглядала так: напад на Городок виконали з доручення Коновальця. Коли прийшли вістки про напад і виявилося, що замість сподіваних грубих сум боєвики зрабували тільки 3.232 зол. 15 сот., з чого їм ще й відібрали 900 зол. 72 сот. і зокрема, що напад мав такі поважні для УВО втрати в людях, Коновалець писав обурений до Сеника, що треба устійнити, хто несе відповідальність за той випадок. Згідно з наказом Коновальця, почали організаційне слідство, яке потім охопило й Лебедя. Судова розправа за вказівками Коновальця, мала відбутися (і правдоподібно відбулася) в Берліні в перших днях червня 1933. В архіві Сеника не найдено протоколу з цього суду. Про вислід розправи можна тільки здогадуватись з заповіді Коновальця. Лебедь перебував весь час слідства у Чехословаччині й Німеччині. Для нього назначено місію. На думку Коновальця, Лебедя визнали здібним до завдання, що давало йому змогу повної реабілітації в організації за „хиби" у справі Городка. Цим завданням було злаштування замаху 15 червня 1934.

Згідно з документами Сеника, краєва влада ОУН вже в 1931 р. задумувала поширити терористичну акцію на Варшаву, але ці пляни, як от підвал варшавських зал. станцій, або деяких військових обєктів чи магазинів, та ті, що відносилися до ген. Складковського, Бека й Наконечникова, швидко в тому часі закинено. Думка про замах у Варшаві віджила в 1933 р. 26. лютого 1933, чергового дня після приїзду Лебедя до Праги, зявився там представник краєвої екзекутиви і здав Сеникові звіт з випадків у краю та з плянів краєвої екзекутиви. Представник КЕ заявив: „Якщо йде про ліквідацію чи пак закінчення чи вендетту з приводу останнього випадку, то КЕ пропонує один чин у Кавці (Варшаві). На це я заявив — пише Сеник до Коновальця, — що до конференції годі поважно розглядати цю справу".

Перша з черги конференція, що відбулася після тієї пропозиції з краю, радила під кінець квітня 1933 р. в Берліні. З краю був приявний підс. Бандера. Архів Сеника не має протоколу з нарад тієї конференції, але дальший хід подій показує, що вона розважила і то з позитивним наслідком пропозицію Краєвої Екзекутиви про виконання „одного чину в Кавці".

Це доказує й те, що в половині липня 1933 краєва екзекутива зголосила внески, що прецизували вже плян дій. Відповідний документ, що, беручи під увагу стиль, є мабуть перекладом з шифрового тексту виглядає в цім уступі так:

„Акти терор. на Базі і Кавці приготовані, в Кавці 2 місяці. Освіта або Внутр. Спр. Вислати двох людей до Кавки. Кавка підготова. На терені інспект. На Вол. — 9. з боєв. На розвідку Курс боєвиків відбувається на краєвому ґрунті тими силами, які там є до диспозиції. На увазі є 3 трійки. Марко іде до бази — підготовляє терен — а потім бере участь в акції вишколення. Револьвери купити через Грицька".

Цей лист безсумнівно торкається плянованого замаху у Варшаві на міністра віроісповідань та освіти, або на міністра внутрішніх справ.

Дальший хід подій виявили безпосередні висліди слідства. Лебідь був, як відомо, від 6. вересня 1933 у Варшаві. Переведення розвідки тревало більше, як передбачено в цім листі, бо вж 2 місяці і протягнулось на доручення Бандери до грудня. З Варшави Лебідь безпосередньо вернувся до Праги, звідки негайно 7 грудня поїхав до відомого діяча ОУН Ярого в Берліні, щоб йому зложити звіт з підготови та дістати дальші директиви. Арешти діячів ОУН у Чехословаччині, переведені в осени 1933 р. припинили мабуть на деякий час дальшу підготову до замаху. В квітні 1934 Лебедь повідомив з Берліна Гнатківську, що приїде до Польщі та назначив їй зустріч, без сумніву з тією метою, щоб забрати її зі собою до Варшави. Всі ці дані свідчать без ніякого сумніву, що замах вирішила і зорганізувала закордонна влада ОУН, у першу чергу в особах Евгена Коновальця, Омеляна Сеника і Ріка Ярого.

На основі таких вислідів слідчий суддя постановою з 22 липня 1935 року розіслав стежні листи за Коновальцем, Сеником і Ярим. Водночас розіслали стежні листи за Андрієм Фединою, Анною Чемеринською та Ярославом Барановським. Судове слідство щодо всіх згаданих 6-х осіб, і також щодо Гриця Мацейка, припинено тому, що їх не здовили.

ОУН у своїх пресових органах призналось до обговорюваного вбивства. Акт обвинувачення подає заяву „Бюлетену Краєвої Екзекутиви ОУН на З.У.З." такого змісту: „Боєвик Української Військової Організації виконав 15. червня 1934 р. у Варшаві замах на одного з катів українського народу. Боєвик УВО вбив міністра внутрішніх справ польського окупаційного уряду на західно-українських землях Бронислава Перацького".

Такі самі деклярації оголосили українські газети в Америці.

•

В останньому розділі акту обвинувачення змальовано відношення мін. Перацького до української справи як наскрізь позитивне і прихильне.

При кінці долучено виказ осіб, що мають бути покликані на головну розправу: це обвинувачені (у вязниці у Варшаві), 144 свідків (в їх числі адвокати д-р В. Старосольський і д-р С. Шухевич) та 5 знавців. Крім того долучено інші докази, описані в протоколах оглядин.

# 3-ій день розправи.

## ОДНО ЗАРЯДЖЕННЯ ПРЕДСІДНИКА

ВАРШАВА, 20. 11. ПАТ. Вчорашнє засідання окружного суду у справі вбивства мін. Перацького закінчилося в год. 16.30. На цім засіданні скінчили відчитувати акт обвинувачення. Потім предсідник Посемкевич заявив, що нині суд зачне слухати вияснень підсудних. У звязку з цим предсідник розпорядив таке:

З огляду на те, що зовсім обосновано побоюються, що в часі, коли кожний з підсудних складатиме зізнання, присутність інших співпідсудних на салі може бентежити підсудного, який складає вияснення, на основі 2 §, 337 статті к. п. к. зарядижую, щоб, як довго буде переслухуваний один із підсудних, інші підсудні були тоді поза салею. Коли в такий спосіб усі підсудні ...

жать уже вияснення та коли всі вони вернуться на судову салю, згідно з 2 § 310 статті к. п. к. відчитають з протоколу вияснення обвинувачених і кожний підсудний матиме ще змогу зложити у звязку з цим додаткові зізнання"

## ЩО СКАЗАВ ПІДС. СТЕПАН БАНДЕРА У СЛІДСТВІ.

ВАРШАВА, 20. 11. ПАТ. Нинішне засідання окружного суду зачалося в год. 10.30. Згідно з вчорашнім розпорядком предсідника на лаві підсудних залишили тільки підсудного Степана Бандеру, інших підсудних вивели зі салі розправи на час зізнань Бандери.

Предсідник пригадує підсудному Бандері, що він зобовязаний відповідати по польськи, бо інакше суд уважатиме, що він відмовляється зізнавати і тоді відчитають його зізнання підчас прокураторського доходження й у слідстві. Тому, що підсудний Бандера хоче говорити до українськи, суд рішив відчитати його зізнання, зложені в прокураторськім доходженні та в слідстві.

Тому, що підс. Бандера намагається далі говорити по українськи, предсідник звертає йому увагу, що якщо й надалі відзиватиметься без дозволу суду і в непольській мові, то його усунуть зі салі. Підс. Бандера до цього розпорядку не застосовується, тому предсідник зарядив, щоб його усунули зі салі. Потім суд зачав відчитувати зізнання підсудного.

Із зізнань підсудного Бандери, що є в актах справи, виходить, що переслухуваний як обвинувачений 21. грудня 1934 р. апеляційним слідчим суддею для справ виняткового значення Вітуньским Степан Бандера до вини не признався, значить до того, що: 1) в 1934 р. і давніше брав участь в Організації Українських Націоналістів з метою відірвати від польської держави II частини, себто південно-східні воєвідства, що проявлялось удержуванням організаційних звязків, 2) при кінці 1933 і в першій половині 1934 р. за посередництвом підс. Миколи Лебедя і підс. Дарії Гнатківської перевів розвідку щодо способу життя мін. Перацького, видавав їм у тому напрямі поручення та пересилав гроші, потрібні на звязані з тією розвідкою видатки, щоб у такий спосіб улекшити вбивникові виконання вбивства в найдогідніших умовинах, 3) у другій половині 1933 р. приказав організаційному референтові ОУН Іванові Малюці приготовити у Люблині і Познані „хати", де міг би сховатися вбивник після виконання замаху, 4) в першій половині 1934 р., як краєвий командант ОУН, видав Грицеві Мацейкові приказ убити мін. Перацького і з тією метою припоручив йому поїхати до Варшави, значить до проступків, передбачених у 97 статті, пар. 1, 93, 26, 27, 225 карного закону.

На запит відповів, що зовсім не знає Миколи Лебедя, Дарії Гнатківської, Ярослава Карпинця, Гриця Мацейка, Евгена Качмарського і Богдана Підгайного. Але знає зі студентського життя Романа Мигаля, Катрусю Зарицьку, Ярослава Рака й Івана Малюцу. Малюці не давав ніяких припоручень, щоб той найшов „хати" в Люблині і Познані. Якогось Чорнія знає, але не пригадує собі, чи йому на імя Яків. З Організацією Українських Націоналістів не має нічого спільного. Про вбивство мін. Перацького довідався в дорозі, коли вже був арештований і їхав зі Львова до Кракова. Його арештували 14. червня і перевезли до Кракова, куди він приїхав 16. червня вранці. Ніколи не було такого випадку, щоб він від Мигаля купив револьвер. Гроші на удержання діставав від батьків — 50 до 80 зол. місячно, крім цього заробляв лекціями.

Переслуханий 3. червня 1935 р. підс. Степан Бандера потвердив свої зізнання з 16. червня 1934, 3. липня 1934, 12. і 16. листопада 1934, 16. січня 1935 і 4. квітня 1935. Підчас тих переслухань підс. Бандера признав, що знає польську мову у слові й письмі. Одначе не хотів послугуватись цею мовою. До приналежности до ОУН не признався, але признався, що належить до інших українських організацій. Їздив до довколичних сіл з рефератами, політичною працею не займався і не належав до ніяких політичних організацій. Був кілька разів арештований. Перший раз арештували його в 1928 р. під замітом приналежности до ОУН та придержали 2 дні. В 1931 р. арештували його у Львові і він сидів 3 місяці в арешті. Пізніше арештували його в листопаді 1932 у звязку з нападом на поштовий уряд у Городку. Четвертий раз арештували його у вересні 1933. Судово караний не був, тільки адм. карою 10 зол. гривни за нелегальний перехід кордону в Тешині. Потім признався, що в березні 1932. р. арештували його у звязку з убивством комісаря Чеховського. Був арештований теж у звязку з розкидуванням летючок ОУН. Підсудний подав, що у травні чи червні 1933. купив окружний залізничий білет, на який мав їхати до свояків, що жили в Галичині, щоб їх запросити на шлюб своєї сестри. Вперед поїхав до Данцігу до свого сестрінка Турили, щоб його запросити на цей шлюб. Там купаючись у морі, перестудився і тиждень пролежав у ліжку, тому не встиг уже на шлюб сестри. Заперечив, будьто би у Данцігу зустрівся з будьяким українським студентом, крім Турили. На запит слідчого судді чому в прокураторському слідстві признався, що не квестіонував своєї приналежности до ОУН і запевнив, що зложить щирі і правдиві зізнання та заявив, що хотів би виступити перед українською молодю з рефератом у справі припинення боєвих виступів ОУН. Бандера вияснив, що переслухували його кілька днів, тому він, щоб закінчити переслухування, вжив підступу, щоб повідомили товаришів вязничної келії, що до нічого не признався.

На подрібні питання щодо звязків з поодинокими підсудними або особами відомими з діяльности в ОУН. підс. Бандера рішуче заперечує, щоб удержував такі звязки і твердив, що більшости їх зовсім не знає, ніяких доручень щодо виконування замахів не давав, також не доручав співпідсудним купувати зброю ані не давав на це грошей. Мацейка ніколи в житті не бачив ні про нього з ніким не говорив.

З відчитаних судом зізнань підсудного Бандери, які він зложив у слідстві, виходить далі, що переслуханий 1. квітня 1935. р. Бандера твердив, що до ОУН не належить, бо політикою не займається. В ОУН не ангажувався, бо не вважав за відповідне брати будьяку участь у цій організації. Далі на цю тему не хотів говорити, додаючи, що з переконань є українським націоналістом.

На запит, чи ОУН уважає за конечну і пожиточну інституцію для українського громадянства, відмовив відповіди. У справі можливої приналежности до ОУН. міг би виповістися тільки перед українським форумом. Його переконання — додав — відповідають ідеольоґії ОУН. На тему метод праці в ОУН не хотів говорити.

Коли в часі слідства відчитали підс. Бандері зізнання Підгайного щодо його особи, Бандера зразу заявив, що ці зізнання неправдиві, пізніше додав, що не твердить, що вони неправдиві, але здержується від їх кваліфікації щодо правдивости. Коли слідчий суддя звернув йому увагу, що Малюца признався, що належить до екзекутиви ОУН, був її організаційним референтом та бував разом з Бандерою на засіданнях екзекутиви, підс. Бандера сказав, що на ці твердження Малюци не заявляється, бо не хоче сказати, чи вони правдиві, чи неправдиві. Твердить тільки те, що не брав участи в ніяких засіданнях екзекутиви ОУН.. Коли йому зясували висліди слідства, підс. Бандера заявив, що всі закиди, які йому роблять, є безосновні; на свою оборону не подає ніяких свідків і не має нічого більше сказати. Погодився, щоб замкнули слідство, додаючи, що правда, жалувався на поширення слідства, але тепер це зажалення відкликує.

На внесок прокуратора суд рішив протокол зізнань підс. Бандери щодо його конфронтації з підс. Мигалем відчитати щойно після вияснень Мигаля.

Зізнання підсудного Бандери відчитували до години 12.30, потім предсідник розпорядив обідову перерву.

Після перерви суд слухатиме вияснень підс. *Лебедя*.

На салі є нині судові знавці.

*

## ЗАГАЛЬНІ ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

ВАРШАВА, 20. листопада 1935. (Від нашого специяльного кореспондента).

На салі розправи, крім свояків обвинувачених, що вже прислухувались її ходові вчора, бачимо нині маму обв. Лебедя, старшу жінку в хустці, та його батька, що дістав карту вступу щойно пізніше. Розправі прислухується уважно також колишній перший післятравневий міністр освіти проф. Суйковський. Звертає на себе теж увагу прокуратор Прахтель-Моравянський зі Львова, який приїхав на розправу з огляду на звязок цієї справи з будучими розправами ОУН у Львові.

Зпоміж оборонців нема нині на салі д-ра Горбового, який поїхав до Львова шукати за додатковими оборонцями. У практиці нема змоги поділити оборону всіх обвинувачених поміж 4 оборонців тому, що інтереси деяких



підсудних є суперечні: істнує група, що „сипала", і ті, що їх „сипали".

Нині прочитано зізнання перших чотирьох обвинувачених: Бандери, Лебедя, Гнатківської та Карпинця, що всі відмовились зізнавати по польськи. Відчитувано їх зізнання зі слідства до год. 6 веч.

Тому, що завтра, в четвер розправа не відбудеться, бо суд прихилився до внеску оборони щоб розправу перервати на один день з огляду на гр.-кат. свято, продовження розправи в пятницю триватиме мабуть до пізної ночі. Ті, які зложили у слідстві найширші зізнання, це Підгайний, Малюца, Качмарський і Мигаль. Відчитування їх зізнань забере дуже багато часу.

Зрештою на салі нудно, як і вчора, тимбільше, що монотонного відчитування зізнань майже не чути. Пресових справоздавців виручує ПАТ, що в сусідній кімнаті заінсталювала відповідні апарати, при помочі яких подає негайно хід розправи всім своїм відділам на терені цілої Польщі (Ік.)

# НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Чергове число „Діла" вийде в четвер 21. ц. м. вечором.**



— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 22. XI. в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7/I. реферат д-ра Т. Бурачинського: Звіт з Лікарської Палати.

— **З Українського Технічного Товариства.** В суботу 23 листопада в год. 19 в домівці УТТ відбудеться відчит інж. Ю. Крохмалюка на тему „Ідея Б. Шварца та її розвиток", на який запрошує членів Товариства і Вп. Гостей Рада УТТ.

— **Сіль і цукор подешевіють.** Уряд рішив обнизити ціну соли. Зачувати, що також цукровий картель буде приневолений обнизити ціни цукру.



— **33 калуських міщан перед судом.** Перед город. судом у Калуші ставуло 33 міщ. міщан за те, що не хотіли признати продажі 70 морґів громад. толоки в користь Т-ва експльоатації потасових солей і бійкою не допустили службовців ТЕСПу до робіт на купленому терені. Розправа скінчилася засудом Мих. Корнигу на кару 3-міс. вязниці, а 24 обвинувачених на арешт по 3 тижні. Вісьмох обвинувачених увільнено.

— **Язва тигрів в Індіях.** Ґубернатор у Калькуті видав розпорядок, що має на меті увільнити населення від небезпеки, яка грозить йому від тигрів. Останніми часами появилися в джунглях Сундарбану та в околицях південної Калькути масово хижаки, особливо т. зв. королівські тигри. Цього року стало їх жертвою 47 людей, а торік згинуло від тигрів тільки 15 осіб. У цілому краю влаштовують тепер масові полювання на тигрів, між якими, як кажуть, є прекрасні штуки.

# ДИВОГЛЯДИ.

## ЯК У НАС ВИГЛЯДАЄ ПОЛЄМІКА?

„Українські Вісти" в огляді преси наводять статтю „Бюлетину Польсько-Українського": „Сміло можна сказати, що голос української суспільности". У „Бюлетині" стоїть як бик слово „ґрос" (більшість); наш полєміст читає „ґлос" і перекладає „голос".

## ШЛЮБ З ЛАНЦЮГОМ НА РУКАХ.

В американському місті Канзас, де трапилась уже неодна сенсація, прийшла до шлюбу цими днями одна пара новоженців, скована ланцюгом. Не були це засуджені вязні, а справжні закохані. Вони хотіли символічно показати всім, яка сильна їх любов. Так просиділи вони і за обідом. Коли мали вже відізджати на залізницю і хотіли попрощатись з рідню і приятелями, побачили, що не мають ключика від ланцюга. Перша їх пошлюбна подорож відбулася до поліційного комісаріяту, де помогли їм зняти вязальні ланцюшки. На залізницю спізнились. По дорозі побачили, що з ланцюгом на руках таки жити невигідно.

## КЛОПІТ З АНГЛІЙСЬКИМИ ПРІЗВИЩАМИ.

Спенсіонований англійський майор Йонатан Смітсон із Ґрініч, маючи багато вільного часу обрахував усі прізвища в адресових англійських книгах: є їх 880.214. Цікаве те, що нема віодного прізвища, яке не приходило би бодай двічі. Смітів і Бровнів є тисячі і ані поштарі ані поліція ані їх знайомі не можуть дати собі з ними ради!

## Нові книжки й журнали.

Петро Щербуха: КИШЕНЬКОВИЙ СЛОВНИК ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ І УКРАЇНСЬКО-ЧЕСЬКИЙ. Прага 1935. Стор. 156, ф. 16°.

**В листопаді памятайте про інвалідів Української Галицької Армії!**

# ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

## Театри.

**Великий Міський Театр.**

Четвер, 21. XI. год. 8. веч. Ціни найнижчі. „Авантюра в раю".

**Театр Рівноролностей.**

Четвер, 21. XI. год. 8. веч. „Музика на вулиці".

## Кіна.

АДРІЯ: „Тайна пристрасної жінки".
АПОЛЬО: „Княжна чардаша".
АТЛЯНТИК: „Золоте озеро".
ВАНДА: „Я його кохала" і „Котячий Пазур".
ҐРАЖИНА: „Любощі".
КАСИНО: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра (реж. Райнгарда, музика Мендельзона).
КОПЕРНИК: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МІРАЖ: „Пані і шофер", „Весняний вальс".
МУЗА: „Чоловіки до вибору".
ПАКС: „Ескімо".
ПАЛЯС: „Епізод".
ПАН: „Леґіон безбожних".
РАЙ: „Циганські мельодії".
СОНЦЕ: „Грішник", ревія „Лише під волос".
СВІТ: „Дві Иоасі.
СТИЛЕВЕ: „Пекло" Дантого і ревія.
ТОН: „Еспанська примха" (Марлена Дітріх).
УТІХА: „Вовкулак" і ревія.
ХИМЕРА: „Остання серенада".

## Закордонне радіо.

**Четвер, 21. листопада 1935.**

**Відень** (506,8) 19.20 Симф. музика, 20.00 „Росмерсгольм" траг. Ібсена, 22.10 Попул. муз., **Брно** (325,4) 10.30 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Мор. Острава** (269,5) 17.30 Соната г-моль Бетовена, 18.10 Нім. авд.: Пісні Шуберта та Вольфа, **Прага** (470,2) 17,15 Скрипка, **Париж** (164), 21.00 Пісні та діяльоги, 21.45 Концерт орх., **Білгород** (437,3) 17.00, 20.00 Нар. пісні й танки, 22.50 Легка музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Попул. музика, 16.00 Солісти, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 12.00 Концерт. 14.00 музика, 22.30 Нічна музика, **Кельн** (455,9) 17.00 Давня танк. музика, 19.00 Вок. концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 15.50, 20.15 Кам. муз., **Мінхен** (405,4) 12.00 Конц. орх., 16.10 Кам. муз. **Будапешт** (549,5) 13.40 Форт. рециталь, 17.30 Концерт орх., 19.30 Циг. музика, 21.05 Хор і орх., **Міляно** (221,2) 11.30 Попул. музика, 16.40 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 16.40 Вок.-інстр. концерт, 20.50 „Князь Ігор" оп. Бородіна.

**Пятниця, 22. листопада 1935.**

**Відень** (506,8) 12.00 Концерт, 14.00 Симф. музика, 17.30 Фортепіян, спів, 20.00 Вечір опер, **Братислава** (298,8) 19.10 Концерт цитристів, 20.30 Народні пісні півн. Моравії, **Прага** (470,2) 17.10 Квартет г-дур Остерчіля, **Париж** (1645) 18.30 Концерт, 21.00 Клявесин, **Білгород** (437,3) 16.20 Пісні, 20.00 Концерт орх., **Берлін** (356,7) 14.15 Мельодії Павла Лінка, 16.30 Солісти, 20.10 Симф. концерт, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15.15 Діти співають, 17.45 Нар.-вок. дуети, **Кельн** (455,9) 19.00 Тріо ф-моль Двожака, 21.00 Для розривки: Концерт орх., **Ляйпціґ** (382,2) 15.50 Два фортепіяни, 18.20 Співаюче село, **Мінхен** (405,4) 13.15 Концерт, 18.10 Скандинавська музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика. 19.30 „Норма" оп. Белліні, **Міляно** (221,1) 12.80 Скрипка і форт., 17.30 Трансмісія в Асизи, 19.45 Концерт. **Рим** (420.8) 12.30, 16.40, 19.15 Музика 20.50 „Пять частин світа" оп. Кабалера.

## Львівське радіо.

**Четвер, 21. листопада 1935.**

6.30 Ран. авд., 6.50 Легка муз. з гр. пл. 7.20 Ран. авд., 7.50 Трохи інформацій. 8.00 Для шкіл. 10.00 **Богослуження з Успенської церкви у Львові**, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник. 12.15 Муз. поранок, спів, 13.00 Співочий рециталь, 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Танкова музика, 16.00 „Ніс", оповідання для дітей, 16.15 Популярна муз. з гр. пл., 16.45 Хор, у програмі білоруські нар. пісні, 17.00 Як село живить місто: „Молоко", 17.15 Легка музика, оркестра 17.50 Про репортажі Янти Полчинського, 18.00 Форт. рециталь Марґеріти Тромбіні Казуро, 18.30 Гігієна доновних спортів. 18.40 Туристичний інформатор, 18.45 Пісеньки з гр. пл., 19.00 „Крамничка доброго смаку" фейл., 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „Польське радіо"... в 19.0 р., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Протигазово-летунська самооборона. 21.00 Театр Уяви „Гукач" на осн. Міцкевича й Одинця. 21.35 Пісні в вик. Ліповської в супр. фортепіяну, 22.00 Симф. концерт, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

**Пятниця, 22. листопада 1935.**

6.30 Раншня авд., 6.50 Легка музика з гр. пл., 7.20 Поранний денник, 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.10 Інструм. музика гр. пл., 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 З ринку праці, 13.35 Легка музика гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Сальоновий квартет, 16.00 Гутірка для хорих, 16.15 Концерт орх., 16.45 Оповідання для дітей, 17.00 Чи треба боятися нової ледової доби, 17.15 Хвилина поезії. 17.20 Відпочеляя, 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Співочий рециталь у супр. форт., 18.30 Програмова скринька, 18.40 Суспільна хвилина, 18.45 **Фортепяновий рециталь Оксани Цурковської**, 19.00 Австрійський уряд у львівській літ. карикатурі, 19.20 Реклямовий концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки. 19.50 Бюро студиїв розмовляє зі слухачами, 20.00 Концерт орх., 20.45 Вечірний денник. 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Балет „Шехеризада" Римського Корсакова з гр. пл., 22.00 Гайднові квартети, 22.30 Легка й танкова музика з гр. пл.

# БІРЖА.

## ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32.

Нім. марка 1·50—1·55, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·55—172·75, фунти стерлінги 26·00—26·15, австр. шилінги 98·50—100, чеські кор. 20.75—21.25, рум. леї 26.55—28.00, італ. ліри 33.00—35.00.

Золото: Долари 8.99—9.02, Рублі 47.00—48·00, Фр. франки 34.40—34·85, Корони 36·20—37·00 Дукати 82.50—83·83; 1 грам золота 5.924.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—5 сот.

## ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20-го листопада ц. р. кооперативам платив за:

| | льоко Львів. |
|---|---|
| 1 кг. масла десерового бльокового без опакування . . | 2·50 зол. |
| 1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням | 2.54·50 „ |
| кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням две зачет по . . . | 2·60 „ |
| 1 л. молока | 0·16 „ |
| 1 л. сметани | 0·75 „ |
| 1 к. яєць | 4·50—4·55 „ |

Тенденція на масло знижкова, на молоко звишкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. XI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахоямсарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта, ч. 4):

| | |
|---|---|
| Курячий молодняк 0·90—1.30 1. кл. | 0·85 зол |
| Курки однорічні 1. кл. | 0.85 „ |
| Качки годовані з ясним опір. | 0.75 „ |
| Качки товщені | 0.90 „ |
| Гуси годовані | 0.75 „ |
| Гуси товщені | 0.90 „ |
| Пантарки годовані | 0.90 „ |
| „ товсті | 1.— „ |
| Індики і індички год. | 1.—1.10 „ |

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.



## ОПОВІСТКИ.

**Ширші сходини членів Кружка ім. Ганни Барвінок** відбудуться в пятницю (22. листопада ц. р.) в пів до шестої вечором в домівці при вул. Мохнацького 12. На денним порядку: Стрілецькі спогади — реф. Василь Софронів-Левицький і Осип Навроцький (про Олену Степанівну). Просимо членів, численно явитися. Гостям раді. Старшина Кружка. 689 2-2



За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

# Розправа за вбивство міністра Перацького.

(3-тій ДЕНЬ РОЗПРАВИ).

## З'знання обв. Миколи Лебедя.

В середу пополудні після перерви відновили засідання в год. 13.45. На лаві підсудних є другий з черги обв. *Микола Лебедь*.

На запит предсідника, чи признається, що від 1931. до 23. червня 1934. працював в ОУН, підсудний намагається щось відповісти в українській мові. Предсідник пригадує йому, що він зобовязаний складати виясненя по польськи. Прокуратор Желенський вносить, щоб судовий знавець устійнив, що сказав підс. Лебедь.

Далі адв. Шлапак, покликуючись на постанову 334 статті к. з. знову заторкує справи мови. Предсідник стверджує, що суд цю справу вже вирішив. Тоді адв. Шлапак противиться, щоб відчитували зізнання підсудних. Прокуратор предкладає, щоб внеску оборонця не брати на увагу, бо він правно не обоснований. При цій нагоді прокуратор стверджує, що коли арештували Лебедя, найшли у нього лист приватного змісту, який до нього писала його наречена Гнатківська. Лист цей у цілості писаний по польськи. Це свідчить, що Лебедь знає польську мову. Після того предсідник оголосив постанову, того змісту, що Лебедь був попереджений про те, що має зізнавати по польськи та що він зізнає в непольській мові, отже треба ствердити, що він відмовляє зізнань. Тому суд постановляє відчитати його зізнання, зложені у прокураторських доходженнях та у слідстві.

Прокуратор Рудницький: Мені йде тут про те, щоб докладно зясувати причини, чому суд стверджує, що підсудний Лебедь відмовляється зізнавати. Ця справа не надто ясно спрецизована. Треба підкреслити, що підс. Лебедь відмовляється зізнавати тільки тому, що не хоче зізнавати по польськи. Підсудні відмовляються зізнавати по польськи, а всі вони вчилися у польській школі та користали з документів у польській мові. Нині не хочуть говорити по польськи, значить — це політична демонстрація. Очевидно, що в їх положенні можна дуже добре зрозуміти таку політичну демонстрацію. Але треба виразно і ясно підкреслити, щоб цього зле не коментовано, бо це справа, на яку дивляться очі Европи. Суд не тому не приймає вияснень, що підсудні хочуть їх складати в українській мові, але тому, що в польських судах обовязує польська мова. Зрештою підс. Лебедь, як і інші підсудні, подрібно зізнавав тільки по польськи у слідстві.

Оборонець підсудного Лебедя адв. д-р *Лев Ганкевич* ставить внесок, щоб суд провірив, чи підс. Лебедь знає польську мову. Бо підс. Лебедь ходив до української гімназії і польської літературної мови не знає, тому не хоче тут у столиці Польщі калічити мови, якої добре не знає.

У звязку з цим внеском прок. Желенський стверджує, що Лебедь виразно заявив до протоколу, що згодиться зізнавати тільки в українській мові, хоч польську мову знає.

Предсідник оголошує постанову, що суд не бере на увагу внеску оборонця підс. Лебедя, бо акти справи виказали, що підсудний доволі добре володіє польською мовою.

Після оголошення цієї постанови підс. Лебедь встає і говорить до суду по польськи: „Пане предсіднику, прошу слова". Потім хоче говорити по українськи, та предсідник відбирає йому голос. Підсудний сідає.

Суд став відчитувати зізнання підс. Лебедя.

Микола Лебедь переслухуваний у слідстві 2., 10., 22. і 25. серпня 1935. р. й опісля 20. вересня, признався до свого справжнього назвища, бо спочатку казав, що зветься Евген Скиба; опісля зізнав, що до української гімназії ходив у Львові від 1924— 1930. р., що у 1930. р. здавав матуру, одначе з недостаточним вислідом.

Підс. Лебедь каже, що перед поліцією скривався тому, що в жовтні 1932. р. на прохання репортера одного українського часопису у Львові написав лист до Ковля до одного знайомого, щоб прислав звіт із заворушень, які були на Волині. Цей знайомий прислав бажаний звіт у двох примірниках: один до часопису у Львові, другий до місця замешкання Лебедя в Стрілиськах Нових на адресу одного з його сусідів, Лабяка. Цей поширив цю вістку по селі, про що дізналася поліція, яка перевела ревізії, при чому вказали на Лебедя, як того, що причинився до прислання звіту. Побоюючись, щоб його не арештували, скрився у Львові, де мешкав з товаришем Олександром Соколом при вул. Тарнавського 12. Боявся, щоб його не найшли у Львові, тому в квітні 1933. р. перейшов польсько-чеський кордон і спершу жив у Празі, відтак в її околиці.

З початком серпня 1933. р. вернувся до Польщі потайки, бо хотів бачитися з батьками. За два тижні свого побуту в Польщі бачився з батьками, від яких дізнався, що його і далі пошукують, тому вернувся до Чехословаччини. Побув там до грудня 1933. р. Коли довідався, що в Празі перевели арештування серед українців, постановив перейти до Німеччини. Як перейшов кордон, арештувала його німецька поліція і засудила на 8 днів арешту. Після відсидження кари видалили його знову до Чехословаччини. У квітні 1934. р. Лебедь, як зізнає, вдруге перейшов потайки польський кордон, щоб дістатися до Данцігу. Спершу скривався в Карпатах. 4. і 5. травня виїхав до Львова, де 8. травня купив військову книжечку на назвище Любомира Сваричевського, заплативши за неї 5 зол. незнайомому мужчині. У Львові радили йому, щоб підіждав на „свято моря", бо лекше тоді дістатися до Данцігу. У Львові й околиці був до 14. травня і тоді виїхав до Варшави, куди приїхав 15. травня. На другий день приїхала до Варшави його суджена, з якою в часі свого побуту у Львові вспів порозумітися.

З кінцем травня або в почтках червня виїхав до Кракова, щоб підшукати собі мешкання, бо господиня не хотіла довше держати його, незголошеного. В Кракові був один день, та нічого не полагодив і вернувся до Варшави. У Варшаві бачився з нареченою найбільше 5 разів. 15. червня виїхав з нареченою до Ґдині, бо того вечора відвідала його наречена і тоді обоє чули телефонічну розмову його господині. З розмови довідалися, що мін. Перацького вбили українці. Тоді Лебедь постановив виїхати до Данцігу, бо боявся, що поліція, шукаючи вбивника, може попасти на його слід. До Ґдині приїхали 16. червня, там він розстався з нареченою і пішов пішки до Цопот без ніякого документу; відти доїхав поїздом до Данцігу і навязав звязок з мужчиною, якого вказала його наречена. Цей виробив Лебедеві документи на назвище Евгена Скиби. Назвища свого незнайомого не пригадує собі. Як дістав леґітимацію, постановив виїхати до Берліна, одначе спізнився до корабля, що їхав із Цопот до Свінемінде та всів щойно на корабель, що відїздив 22. червня. Після приїзду до Свінемінде арештували його. В слідстві зізнав Лебедь ріжні подробиці про свій побут у Кракові, одначе адреси ні назвища українця, з яким навязав звязок у Кракові, не хотів виявити. Заявив, що Карпинця і Климишина не знає.

Запитаний про назвище своєї нареченої, заявляє, що вона мешкала у Варшаві під фальшивим призвіщем Квецінської. Правдивого назвища не хотів виявити. За Заржецьку подалась його наречена тільки у випозичальні, де абонувала книжки. Підчас свого побуту у Варшаві з ніким не удержував звязку, тільки з початком червня відвідав його якийсь незнайомий мужчина. Цього мужчину прислала до нього його наречена. Цей мужчина приніс у валізі дві сукні для його нареченої. Він чекав у мешканні, доки Лебедь не спровадив своєї нареченої, якій він вручив пересилку. Переслухуваний не міг пригадати собі, чи бачив вдруге цього мужчину. Зазначив тільки, що мабуть десь його бачив, але не пригадує собі подробиць цього бачення.

На запит, як перевів останній день свого побуту у Варшаві, Лебедь заявив, що з нареченою зустрінувся коло полудня, потім пішли на могилу невідомого вояка, щоб побачити вінець, що його зложив мін. Геббельс. Про вбивство міністра довідався щойно з газет

Переслуханий 20 вересня Микола Лебедь подав, що не признається до вини, значить до того, що: 1) був членом ОУН, 2) будучи членом ОУН на її припорученя допоміг невиявленому вбивцеві вбити 15 червня 1934 р. у Варшаві мін. Перацького.

## Зізнання обв. Дарії Гнатківської.

Після 10-хвилинної перерви на салю ввели підс. Дарію Гнатківську. Вона також відповідає по українськи, тому предсідник стверджує, що вона відмовляє зізнань і рішає відчитати її зізнання, зложені у прокураторських доходженнях та у слідстві.

Дарію Гнатківську переслухували у Львові 10. жовтня 1934. Тоді вона зізнала, що поліція арештувала її у батьків у Смодні (пов. Косів) 9. жовтня 1934. Коли ходила до школи, належала тільки до організації „Пласт". Після її розвязання до інших організацій не належала. Політикою не займалася, в суспільнім житті не брала майже ніякої участи. ОУН знає тільки з преси, але солідаризується з тією організацією. Вона є прихильницею революційних метод, бо еволюційні засоби занадто довго тревають. На поодинокі вчинки ОУН, як саботажі і підпали, не має ще досі скристалізованого погляду та їх не осуджує ані не ґльорифікує. З нареченим переписувалась раз у місяць, а його листи з привички палила. Бандери не знає, Ріпка знає з вигляду. На запит, чи Лебедь є її нареченим, зі зворушенням потверджує. Він писав до неї з Чехословаччини і Берліна. До Львова приїхав у другій половині травня 1934, але з якою метою, вона не знає. Не знає ні Карпинця ні Климишина та твердить, що ніколи не була у Кракові, Люблині, Варшаві й Познані, ані з ніким з цих міст не переписувалась.

Вдруге Гнатківську переслухували 11. 10 1934 у слідчім арешті у Варшаві. Вона хотіла зізнавати по українськи. Щойно, коли її переконали, що судді й прокуратор, які її переслухують, не знають української мови, вона погодилась зізнавати по польськи. Не признавалась до вини, значить до того, що 1) до 9 жовтня 1934 була членом ОУН на терені Польщі чи за кордоном, 2) помагала до вбивства мін. Перацького тим, що переводила розвідку й обсервувала спосіб життя жертви та устійнила час, місце й найдогідніші умовини до вбивства.

На запити пояснює, що 15. червня 1934 була у Варшаві. Приїхала туди зі Львова в половині травня 1934, одну добу пізніше від Лебедя, що, маючи гроші, просив її, щоб вони перевели деякий час у Варшаві. Про свій виїзд нікому не говорила. Ані у Львові, ні у Варшаві не була зголошена. З Варшави не висилала ніякої кореспонденції, але дістала переказом 100 зол. для Лебедя зі Львова, одначе не знає, від кого. Не знає, чи Лебедь куди з Варшави виїздив. З Варшави виїхала з Лебедем 15. червня увечорі в год. 21.30 поспішним поїздом на Гель. Цього дня до обіду ніде не виходила й не бачилася з Лебедем. Пізніше справляє, що можливо, що ходила з ним до Лазенок. Обговорювали проект прогульки на Гель. Лебедь сказав їй про вбивство мін. Перацького, про що довідався з преси, купив навіть надзвичайний додаток. Побоюючися, що поліція у звязку зі замахом провірюватиме мельдунки, Лебедь рішився виїхати. Підчас побуту Лебедя був телефон до господині. З розмови, яку вона телефонічно вела, виходило, що замах виконав українець. Потім зясувала подрібно свій побут у Гдині, Данцігу й Оліві. Вона відпровадила Лебедя на корабель, що плив до Німеччини, мабуть 22. червня, а сама 25. або 26. червня виїхала.

Коли виїздила з Данцігу, не знала, що Лебедь арештований. Від якоїсь українки довідалася, що у звязку з убивством мін. Перацького арештували якогось українця, та не думала, що це може бути Лебедь.

Чи Лебедь належав до ОУН, не знає. Підсудна заперечує, будьто би хтонебудь позичав за її згодою леґітимації сестри її матери Евгенії Никоракової, ем. учительки на потреби ОУН. Назвища Ярого і Коновальця знає тільки з газет. Зовсім не знає Карпинця, Климишина, Бандери, Мигаля, Недзвецької, Спольського і Николишина.

Гнатківська переслухувана ще раз 15. жовтня 1934. р., подала, що листувалася з Лебедем у вересні, жовтні, листопаді і грудні 1933. р., що був тоді у Берліні. Знала, що гроші Лебедеві висилає багатий дідуньо. Не знала, що він запідозрений у нападі на пошту в Городку та що за ним шукає поліція. Батьки не знали, що її наречений називається Лебедь.

5. березня 1935. р. Гнатківська відкликала свої зізнання з 11. 10. 1934., стверджуючи, що зізнала неправду щодо Галини Чайківської. Чайківська не привезла їй документів на назвище Галини Солецької, але Гнатківська сама переїхала кордон до Данцігу на основі леґітимації Квецінської, що її мала при собі.